

ยุโรปในฝัน : แสงสีวัฒนธรรมย้อนรำลึก

ฉลอง สุขทอง

อ็องเดร มาลโรซ์ (Andre Malraux) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมคนแรกของฝรั่งเศส (ค.ศ. 1959-1969) ผู้จุดประกายฝันงานทางด้านวัฒนธรรมของฝรั่งเศส หนึ่งในผู้ทรงอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมของโลก ได้นิยามและกล่าวถึงวัฒนธรรมในการแสดงปาฐกถาหลายครั้งว่า...

“วัฒนธรรมคือ องค์กรรวมของความรัก ความคิดและศิลปะทุกแขนงที่สั่งสมกันมานานนับพันๆ ปี ช่วยให้ผู้มนุษย์สามารถปลดปล่อยตัวเองจากความเป็นทาสได้”

“วัฒนธรรมคือ คำตอบสำหรับคำถามที่ว่า มนุษย์เกิดมาเพื่อทำอะไรในโลกนี้”

“ศิลปวัฒนธรรมคือ สิ่งที่มนุษย์ได้ทำนอกเหนือจากที่ได้เกิดมาโดยบังเอิญในจักรวาล”

“วัฒนธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่เป็นอยู่ในโลก ตลอดถึงสิ่งที่ไม่คงอยู่แล้วแต่ยังเหลือร่องรอยเป็นองค์กรรวมของสารพัดรูป ที่มีพลังยิ่งกว่าความตาย”

“สิ่งที่คนเขาเรียกว่าวัฒนธรรมนั้นคือ ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหา รับ สืบทอด และเพิ่มพูน ทุกสิ่งทีประมวลเข้าเป็นศักดิ์ศรีของมนุษยชาติ เป็นสิ่งที่สังคมใช้เป็นเครื่องคุ้มกัน เป็นฐานสำหรับการสร้างสรรค์ ซึ่งสืบทอดจากอดีตมาสู่เรา”

มาลโรซ์ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก โดยรวมความไปถึงศิลปะทุกแขนง มาลโรซ์เปรียบวัฒนธรรมเป็นความรักที่ช่วยให้มนุษย์เกิดความรักและผูกพันกับผู้อื่นและเปรียบวัฒนธรรมเป็นที่พึ่งทางใจเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคน วัฒนธรรมจึงยิ่งใหญ่เป็นหัวใจและศักดิ์ศรีของชาติพันธุ์มนุษย์แต่ละกลุ่มที่สั่งสมและถ่ายทอดมานานนับแต่อดีต

ยุโรปเป็นดินแดนที่มีอารยธรรมเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก เช่น อารยธรรมกรีกหรือโรมันปัจจุบันรากเหง้าแห่งวัฒนธรรมจากยุโรปได้ไปทรงอิทธิพลและแตกหน่อผลิบานในทุกทวีป

เช่น วัฒนธรรมสเปนไปแบ่งบานอยู่บนแถบละตินอเมริกา บทกลอนบทกวีภาษาฝรั่งเศส งานด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมของอิตาลีความงามแห่งศิลปะและวัฒนธรรมกับดินแดนยุโรปจึงพัฒนาก้าวเคียงคู่กันมาทั้งผู้คนและสังคมต่างดื่มด่ำและซึมซับกับศิลปวัฒนธรรมอย่างหยั่งรากลึก

การแสดงพื้นบ้าน (Folklore) ทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์เป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่มีอยู่อย่างมั่งคั่งและหลากหลายในประเทศภาคพื้นทวีปยุโรป การพบปะชุมนุมและแลกเปลี่ยนของเหล่าบรรดากลุ่มศิลปินพื้นบ้าน

จึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นทุกๆ ปี โดยเริ่มจากชุมชน เมืองและประเทศ ต่อมากิจกรรมดังกล่าวได้ขยายวงกระจายออกไปจัดกันหลายเมืองและหลายประเทศในห้วงเวลาที่ส่วนใหญ่จะเป็นช่วงฤดูร้อนเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมของทุกปี จนกลายเป็นงานมหกรรมที่ยิ่งใหญ่ บางแห่งจัดต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 50 และพัฒนามาเป็นงานมหกรรมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติที่มีหลายประเทศเข้าร่วมรวมทั้งเชิญกลุ่มศิลปินพื้นบ้านจากประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ของโลกเข้าร่วม การจัดงานเป็นความร่วมมือกันของคนในชุมชนหรือเมืองนั้นๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคธุรกิจ เช่น ใช้โรงเรียนประถมหรือมัธยมเป็นที่พักให้กับกลุ่มศิลปินต่างถิ่น ใช้ลานหน้าทำการขององค์กรปกครองท้องถิ่นหรือสวนสาธารณะเป็นสถานที่สำหรับจัดการแสดง มีแหล่งงบประมาณสำคัญจากผู้ให้การสนับสนุนภาคธุรกิจ การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวจึงสามารถกระทำได้ง่าย เป็นการใช้ห้วงเวลาในฤดูร้อนได้อย่างคุ้มค่า

เทศกาลการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านในทวีปยุโรปเปรียบเสมือนเวทีหนึ่งของเราชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของไทยที่ให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตและทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมเป็นภารกิจหลัก ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ใช้นโยบายวัฒนธรรมนำการศึกษาผูกสัมพันธ์สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและองค์กรต่างๆ ในต่างประเทศอัน

นำไปสู่ความร่วมมือในด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ได้อย่างกว้างขวาง

ด้วยเครือข่ายสายสัมพันธ์ดังกล่าวเราชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์รวม 33 ชีวิตประกอบด้วยคณาจารย์ นักศึกษา เครือข่ายศิษย์เก่าและศิลปินพื้นบ้านอีกจำนวนหนึ่งจึงมีโอกาสได้นำเอาความงามของดอกไม้พื้นบ้านจากอีสานใต้ของไทยไปทอดสีล้นในงานมหกรรมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านในยุโรปรวม 4 ประเทศ คือ อิตาลี โปแลนด์ เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ในระหว่างวันที่ 12 สิงหาคม ถึง 11 กันยายน 2551 รวมระยะเวลายาวนานนับเดือนระยะเดินทางไกลนับหมื่นไมล์เป็นภารกิจที่แม้จะเต็มไปด้วยสีล้นแต่ก็ถูกท้าทายด้วยความอดทนอดกลั้นสุดประมาณกับการคิดถึงคนทางบ้าน การงานและเพื่อนฝูงที่เคยเฝ้า เฝ้ามองเราเป็นผู้บุกเบิกเป็นนักรบแห่งวัฒนธรรมโดยแท้ เส้นทางสายนี้จึงมีทั้งน้ำตาทั้งแห่งความปลื้มปิติและเหงาเศร้าเคล้าระคนกันไป นับเป็นทวีปที่ผู้ร่วมสร้างร่วมทางทุกคนฝังจำอยู่ในห้วงลึกของจิตใจชนิดไม่มีวันลืม

Italy (Chiamonti : 12-22 สิงหาคม 2551)

“12 สิงหา” มาอิตาลีอย่างที่มีฝัน
จิตผูกพันแม้อยู่หลังไม่ห่างหาย
เพื่อเสริมส่งศิลปะไทยใช้ผ่อนคลาย
ขอแรงกายแรงใจไปติดตัว

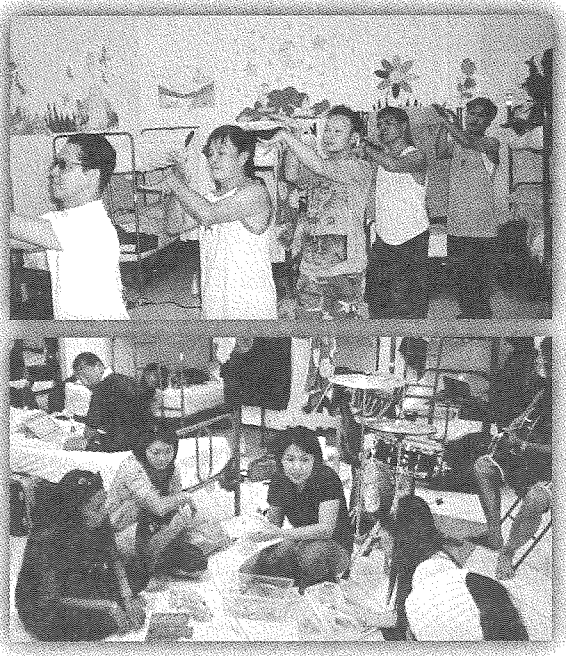
กลุ่มศิลปินพื้นบ้านอิตาลีหลายกลุ่ม โดยเฉพาะจากเกาะซาร์ดิเนีย (เกาะกลางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน) เป็นมิตรที่ผูกพันใกล้ชิดทางด้านวัฒนธรรมกับเราชาวมหาวิทยาลัยราช

ภักุสุรินทร์มายาวนาน ดินแดนแห่งอดีต อาณาจักรโรมันแห่งนี้มั่งคั่งไปด้วยชุมทรัพย์ ทางด้านวัฒนธรรมทุกแขนง ที่โดดเด่นเห็นจะเป็นทางด้านงานทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม สนามกีฬาโบราณโคลอสเซียม กลางกรุงโรมก็เป็นหนึ่งในเจ็ดสิ่งมหัศจรรย์ของโลก หอเอนปิซา เป็นต้น ในด้านวิถีชีวิตและด้านดนตรีและการแสดงพื้นบ้านก็แพร่หลายไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ทุกๆ ปีจะมีการจัดงานศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติหมุนเวียนกันไปตามเมืองต่างๆ ทั่วประเทศในช่วงเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนกันยายน เดือนแห่งการพักผ่อนของชาวอิตาลีนักเรียนหยุดเรียน บางเมืองจัดงานนี้มาแล้วมากกว่า 40 ครั้ง เช่น เมือง Altina หรือ Alatri การมาอิตาลีสิ่งที่เราได้นอกจากการเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยแล้วเรายังได้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมมากมาย การเผยแพร่งานวิจัย มีโอกาสได้รู้จักกับเพื่อนใหม่หลายๆ ประเทศ จนอาจกล่าวได้ว่างานมหกรรมการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านอิตาลีคือที่มาหรือต้นแบบของงาน SIFF (Surin International Folklore Festival) ที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ริเริ่มจัดขึ้นที่จังหวัดสุรินทร์ในเวลาต่อมา

การมาอิตาลีในครั้งนี้เราตามคำเชิญของ Mr. Giovanni Soro ประธานชมรมนักแสดงพื้นบ้านกลุ่ม "Coro De Perfugas" แห่งเมือง Perfugas เมืองทางตอนเหนือของเกาะซาร์ดิเนีย หรือ Sardegna ในภาษาอิตาลีเราใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 ชั่วโมงจากกรุงเทพฯ ถึง

กรุงโรมลัดฟ้าและลัดเวลาที่ห่างกัน 5 ชั่วโมง ก่อนเที่ยงเล็กน้อยเราก็มาถึงสนามบิน Flumichino Airport ของกรุงโรม ระหว่างรอเพื่อเดินทางต่อเรามีเวลาพอที่จะแวะชมทัศนียภาพและความยิ่งใหญ่ของกรุงโรมที่ภาษีตบอกว่าไม่ได้สร้างเสร็จในวันเดียวแต่เราใช้เวลาเพียงเศษเสี้ยวของวันเพื่อเยี่ยมชมเยือนด้วยการจับรถไฟ Sky Train จากสนามบินมายังสถานีหัวลำโพงแห่งโรมคือ Roma Termini ก่อนแยกย้ายกันไปชมเมืองแต่ที่ทุกคนไม่พลาดคือหนึ่งในสิ่งมหัศจรรย์ของโลกสนามกีฬาของอาณาจักรโรมันโบราณ "Colosseum" ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางกรุงโรมในบรรยากาศที่แวดล้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ร่วมสมัยจนเราสัมผัสได้ถึงกลิ่นอายแห่งความยิ่งใหญ่ของอาณาจักรโรมันโบราณครอบคลุมพื้นที่กว้างไกลแผ่ไพศาลถึงสามทวีป ยุโรป เอเชีย และแอฟริกา เรากลับมารวมตัวกันในตอนบ่ายเพื่อบินต่ออีก 45 นาที ด้วยสายการบินภายในประเทศ Air One ไปยังเมือง Algero ที่นั่นลุงโจหรือ Mr. Giovanni Soro มายืนรอรับพวกเราด้วยรอยยิ้ม นาฬิกาต้องถนัดบอกเวลาว่าเกือบสองทุ่มแล้วแต่ตะวันตกยังไม่ทันลับขอบฟ้า ลุงโจเล่าถึงสภาพอากาศให้ฟังว่าน้ำร้อนของที่นี่หลังจากสามทุ่มจึงจะไม่มีแสงให้เห็น อุณหภูมิเฉลี่ย 18-25 องศา หน้าหนาวบางปีมีหิมะลงบ้าง เราเดินทางมาพักกันที่โรงเรียนอนุบาล "Il Nido de Titti" กลางชุมชนเล็กๆ ของเมือง Chiaramonti ที่ว่างเว้นจากการเรียนเพราะเป็นช่วงฤดูร้อน อาคารที่พักเป็นตึกหกชั้นตั้งอยู่บนไหล่เขาเอียงลาดไปทางด้านหลังเราพักอยู่บน

ชั้นสามสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ได้ชัดเจน
เตียงนอนเป็นแบบสองชั้นของนักเรียนอนุบาล
พักอยู่รวมกันหญิงหนึ่งห้อง ชายหนึ่งห้อง
ลำบากอยู่บ้างในการตื่นมารอคิวเข้าห้องน้ำตอน
เช้าแต่พวกเราก็ไม่เห็นเป็นปัญหา ห้องนอนซึ่ง
นอนรวมติดกันบนเตียงสองชั้นยามค่ำคืนจึง
คล้ายกับกลายเป็นงานมหรสพประสาธน์เสียง
ของมโหรีวงใหญ่มีทั้งเสียงสูงต่ำ เปอร์คัชชันให้
จังหวะพร้อมสรรพ แต่ทุกคนก็หลับไหลปรับตัว
ได้เป็นปกติเพราะความเมื่อยล้าจากกิจกรรม
ระหว่างวัน

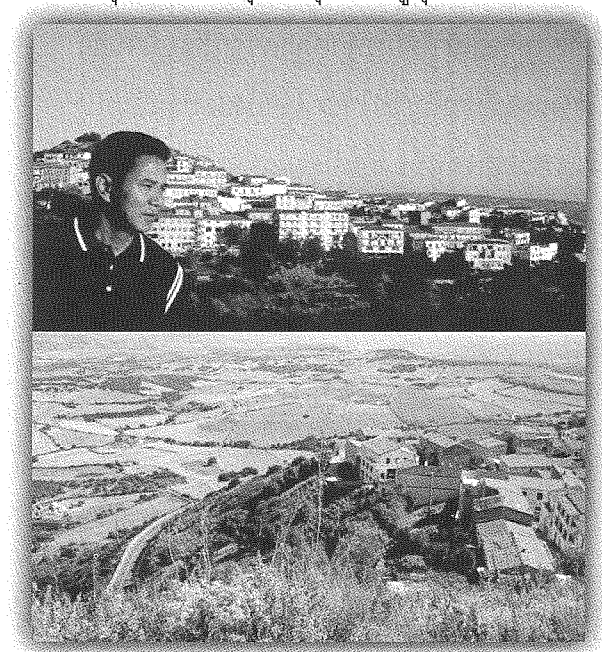
ด้านอาหารการกินมือเข้าเจ้าภาพจัดให้
เรารับประทานกันที่ชั้นล่างเป็นอาหารง่ายๆ นม
อุ่นๆ น้ำผลไม้ ขนมปัง ส่วนมือเที่ยงและมือเย็น
เราขึ้นเขาไปรับประทานรวมกันที่โรงอาหารของ
โรงเรียนประถมบนภูเขา โรงเรียนซึ่งลู่ใจเคยเป็น
ผู้อำนวยการบริหารมาก่อน แต่สภาพปัจจุบัน
ค่อนข้างดูๆ ฟังๆ เราเดินขึ้นลงวันละสี่เที่ยว
ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ทำให้หลายคนจึง

ได้ลดน้ำหนักไปในตัวและเก็บเกี่ยวความ
เพลิดเพลินระหว่างเดินทางที่ต้องผ่านโบสถ์ของ
เมือง ถนนแคบๆ และชอกหลืบของบ้านเรือน
บางครั้งก็แวะทักทายพูดคุยกับคนในท้องถิ่นด้วย
ภาษาที่พอจะสื่อสารกันได้ อาหารการกินเป็น
มักกะโรนีแบบต่างๆ มีเนื้อแกะสลับเป็นบางมื้อ
ไข่ต้มและข้าวที่ภาษาอิตาลีเรียก Riso เครื่องดื่ม
มีทั้งไวน์ขาวและไวน์แดงซึ่งเสิร์ฟทุกมื้อเพราะอิตา
ลีย่อมมีชื่อเสียงในเรื่องการปลูกองุ่นและไวน์ที่เป็น
สินค้าส่งออก พวกเราจึงสร้างบรรยากาศ
ครื้นเครงระหว่างมื้ออาหารได้ทุกมื้อก็ด้วย
อิทธิพลของไวน์ หากอยู่เมืองไทยโอกาสการดื่ม
ไวน์คงไม่ถี่ยักมีอุปสรรคทั้งการเลือกซื้อและ
ราคาเพราะเป็นสินค้าของลูกค้ากลุ่มตลาดบน
แต่มาถึงอิตาลีทั้งที่เราชาววัฒนธรรมซึ่งปรับตัว
ง่ายก็สามารถเข้าได้กับทุกตลาดจากชั้นบนจนถึง
ชั้นล่างและที่สำคัญทำให้เราเข้าถึงและลุ่มลึกกับ
วัฒนธรรมของคนท้องถิ่นที่ดื่มไวน์อยู่เป็นนิจ

เมือง Chiamonti เป็นเมืองหรือชุมชน
เล็กๆ มีประชากรประมาณ 1,900 คน ตั้งอยู่บน
เนินภูเขาหิน (ชาวอิตาลีทั่วไปนิยมสร้าง
บ้านเรือนบนภูเขา) มีปราสาทเก่าแก่ "Chator di
Chiamonti" ปลูกสร้างอยู่บนยอดเขาที่สูงที่สุด
และเป็นจุดชมวิวของเมือง ลักษณะเป็นปราสาท

หิน ตามประวัติทราบว่าสร้างขึ้นมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1400 เมื่อเปลี่ยนกษัตริย์ใหม่ในปี ค.ศ. 1800 จึงถูกปล่อยทิ้งร้างจึงมีสภาพทรุดโทรมไปตามกาลเวลา คนรุ่นหลังจึงอนุรักษ์ไว้เพื่อให้ใกล้เคียงกับสภาพเดิมมากที่สุด มีการติดตั้งแสงไฟสีส่องสว่างโดดเด่นงามตาในยามค่ำคืนเมื่อมองมาจากเมืองเบื้องล่างหรือมุมอื่น ด้านวิถีชีวิตของผู้คนของเมือง Chiaramonti หรือของเกาะชาร์ดิเนียในภาพรวมมีลักษณะเรียบง่าย ไม่แข่งขัน เป็นแบบสังคมชนบท เน้นพึ่งพาตนเองทั้งปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ ร้านบาร์ตรงลานกลางเมืองซึ่งมีอยู่ 2-3 ร้านจะเป็นศูนย์รวมเป็นแหล่งพักผ่อนของผู้คนทุกเพศวัยยามว่างจากงานหรือภารกิจซึ่งเปิดให้บริการตั้งแต่เช้าจนถึงตีหนึ่งตีสอง เราเห็นหนุ่มสาวจับกลุ่มนั่งคุยกันอยู่มุมหนึ่ง

คนวัยทำงานนั่งดื่มเบียร์อยู่อีกมุมหนึ่ง ขณะผู้สูงวัยนั่งรวมกันอยู่ที่นี่ริมทางของสวนสาธารณะแห่งเดียวของเมืองมองความเป็นไปที่เคลื่อนไหวผ่านไปมาอยู่เบื้องหน้า ที่นี้ดู

เหมือนทุกชีวิตจะเคลื่อนไปอย่างช้าๆ สุดแสนจะธรรมดาและเรียบง่าย ไม่รีบเร่งไม่แข่งขันทุกชีวิตมีทางเดินเป็นของตนเองกำหนดการแสดงที่เราได้รับมอบหมายจากจากเจ้าภาพ เรามีการแสดงรวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง/วัน ตลอดระยะเวลา 10 วันที่เราพักอยู่ที่เมือง Chiaramonti โดยหมุนเวียนแสดงไปตามเมืองต่างใกล้เคียงบ้างไกลบ้างเจ้าภาพจัดรถรับส่งมาเตรียมรอไว้ตั้งแต่ช่วงบ่าย มีกำหนดการโดยรวม ดังนี้

วันที่ 14 สิงหาคม 2551 เราแสดงที่เมือง Chiaramonti เมืองซึ่งเป็นเจ้าภาพร่วมกับนักแสดงของเมืองใกล้เคียงอื่นๆ ของเกาะชาร์ดิเนียและคณะนักแสดงจากประเทศอาร์เจนตินา วันที่ 16 สิงหาคม 2551 แสดงที่เมือง Perugas 17 สิงหาคม 2551 แสดงที่เมือง Erula 18 สิงหาคม 2551 แสดงที่เมือง Tula และ 19 สิงหาคม 2551 แสดงที่เมือง Badesi เป็นเมืองสุดท้าย

ด้วยระยะห่างระหว่างเมืองกลุ่มผู้จึงแตกต่างกันไม่ซ้ำกัน มิตรประเทศที่เรามีโอกาสได้รู้จักในครั้งนี้ ได้แก่ คณะนักแสดงจากโรงเรียนมัธยมประเทศอาร์เจนตินา ศิลปินพื้นเมืองจากเมือง Yakut ดินแดนไกลโพ้นจากไซบีเรียของรัสเซีย ซึ่งมีหน้าตาละม้ายคล้ายจีนหรือญี่ปุ่นมีรูปแบบการเหมือนชาวมองโกเลีย นอกจากนั้นเป็นกลุ่มนักแสดงจากเมืองต่างๆ ของเกาะชาร์ดิเนียเองเป็นส่วนใหญ่

วันเวลาที่ว่างเว้นจากการแสดง กลุ่มเจ้าภาพได้จัดให้เราได้ไปทัศนศึกษาหลายแห่งในรูปแบบ Sightseeing เยี่ยมชมโบราณสถานยุค

ก่อนประวัติศาสตร์ Nuraghe อันน่าทึ่งซึ่งมีอยู่
นับพันๆ แห่งทั่วทั้งเกาะซาร์ดิเนีย สุสานโบราณ
ก่อนประวัติศาสตร์ Domus De Janas—
Morrone รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ Museo Nazionale
Sanna Sassari ซึ่งใหญ่ที่สุดของเกาะซาร์ดิเนียที่
เมือง Sassari ความยิ่งใหญ่ของปราสาทเก่าแก่
Castela Sado และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
อีกหลายแห่ง สิ่งที่ก่อประโยชน์สำคัญอย่างยิ่งอีก
ประการหนึ่งต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยคือ
ตัวแทนผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมีโอกาสได้
พบปะกับผู้บริหารและศึกษาดูงานใน
มหาวิทยาลัยที่มีความร่วมมือระหว่างกันคือ
มหาวิทยาลัย Sassari เพื่อพัฒนาความร่วมมือ
ระหว่างกันให้ก้าวขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

Poland (Zakopane : 22-29 สิงหาคม 2551)

“Zakopane” หวานนั้กเมืองหลักเขต
สุดประเทศโปแลนด์ชายแดนใต้

เห็นหิมะมุงยอด “Tatra” มาแต่ไกล
เพลินท่องไปในม่านฝันฉันได้ยล

เราเดินทางออกจากอิตาลีมายังโปแลนด์
โดยสารการบิน Alitalia Airline เที่ยวบินที่ AZ
552 ออกเดินทางจากสนามบินนานาชาติ
Flumichino Airport ของอิตาลีเวลาประมาณ
09.00น. ใช้เวลาในการบินประมาณ 2 ชั่วโมง ก็
มาถึงสนามบิน Chopin กรุงวอร์ซอของโปแลนด์
ประมาณเที่ยง บรรยากาศนอกสนามบินที่แรก
สัมผัสทั้งอากาศและผู้คนค่อนข้างเย็นชา สีสัน
ของตึกกรมบ้านช่องดูเคร่งขรึมแบบอดีตสังคม
นิยมคอมมิวนิสต์ ซึ่งเราต่างทราบดีว่าโปแลนด์เพิ่ง
ก้าวผ่านห้วงเวลานั้นมาไม่นาน เราเสียเวลา

จัดการแจ้งเคลมปัญหากระเป๋าสัมภาระที่หายไป
19 ใบ อยู่ประมาณ 2 ชั่วโมง จึงได้ออกมารอที่
ด้านนอกขณะที่เรากำลังหันรีหันขวางมองหาผู้
ที่มารับก็ได้เจอกับสาวไทยคนหนึ่งที่เพิ่งเดินทาง
มาจากเมืองไทยเธอนัดให้แฟนมารับแต่พลัดหลง
ไม่เจอกันเราเลยช่วยเป็นธุระโทรประสานติดต่อกับ
แฟนให้ Miss Matylida กับ Miss Cashia คือ
ไกด์ผู้นำทางและดูแลคณะของพวกเราตลอด
ระยะเวลาแปดวันในโปแลนด์ เธอมาพร้อมกับรถ
บัสคันใหญ่ที่จะนำพาพวกเราไปไกลอีกราว 7
ชั่วโมง เป้าหมายอยู่ที่เมือง Zakopane ในแนว
เทือกเขา Tatra (ในภาษาโปแลนด์เรียกว่า Tatry)
ทางตอนใต้สุดติดกับพรมแดนประเทศ Slovakia
บ่ายสามโมงวันนั้นเราเดินทางออกจากสนามบิน
มาตามเส้นทางที่ค่อนข้างหนาแน่นด้วย
การจราจร รถเคลื่อนไปได้ค่อนข้างช้าถึงแม้จะ
เป็นถนนแบบสี่เลนส์ก็ได้แล้ววันนี้เป็นวันศุกร์
รถจึงมุ่งหน้าลงใต้ไปในเส้นทางเดียวกับเราที่เป็น
เส้นทางแหล่งท่องเที่ยว สองข้างทางเป็นวิวทิว
เขาเนินสูงบ้างต่ำบ้าง บ้านเรือนสองฟากฝั่งแม้
จะใหญ่โตโอ้อ่าแต่ดูขาดชีวิตชีวาทุกอย่าง
ราบเรียบและเงียบขรึม คำถามผุดขึ้นมาว่านี่คง
เป็นผลพวงมาจากระบบคอมมิวนิสต์กระมังและ
สิ่งนี้อาจสะท้อนถึงบุคลิกของคนโปแลนด์หลาย
คำถามคุกรุ่นอยู่ในใจ

ในรอก่อนเที่ยงคืนเล็กน้อยเราถูกปลุก
ให้ตื่นขึ้นก่อนเข้าสู่ตัวเมือง Zakopane เสียงธาร
น้ำไหลแว่วมากระทบโสตประสาททันทีที่เราตื่น
นอกตัวรถอุณหภูมิเข้าใจว่าอยู่ในราว 15 องศา
เซลเซียส ทุกคนสละวณช่วยกันเก็บขนกระเป๋า

สัมภาระอย่างจั่วเจีย ลากถูถูกันขึ้นไปยังชั้นสาม
ของโรงแรม D.W. Swierk สถานที่พัก เป็น
โรงแรมระดับสองถึงสามดาวเห็นจะได้ บริเวณ
ห้องล็อบบี้ของโรงแรมมีกลุ่มศิลปินชาวอินเดียสี
ห้าคนเสนอหน้ามาร่วมต้อนรับพร้อมกับกลุ่ม
ศิลปินจากประเทศฮังการีเพื่อนบ้านของโปแลนด์
เจ้าภาพซึ่งเป็นโฮเต็ลเมทของเราจากไทย
แลนด์ใน Zakopane Festival ครั้งที่ 40

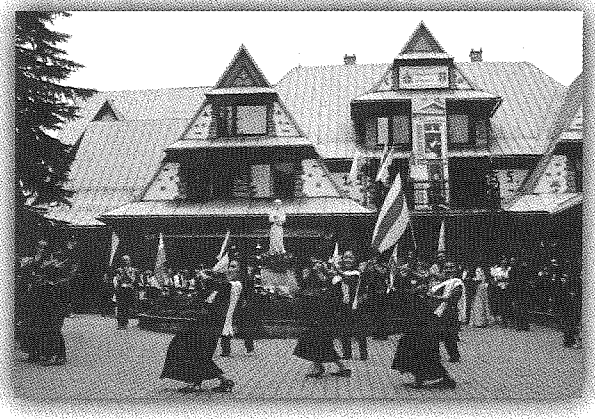
Zakopane เป็นเมืองที่หากดูตามแผนที่
ของโปแลนด์แล้วจะเห็นว่าเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ตรง
ปลายใต้สุดของประเทศ ภูมิประเทศเป็นภูเขา
สูงสลับซับซ้อนตัวเมืองตั้งอยู่บนที่ราบไหล่เขา มี
เทือกเขา Tatra ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเลราว
2000 เมตร ยืนเป็นเงาทึบเหมือนลอนคลื่นสี
ครามเป็นฉากหลังบางยอดมีปุยหิมะสีขาวปก
คลุมอยู่ ผ่านพ้นภูเขาสูงนี้ไปทางทิศใต้เป็น
ดินแดนของประเทศเพื่อนบ้านคือ สโลวาเกีย
ด้วยเหตุนี้ชนพื้นเมืองดั้งเดิมของที่นี่จึงเรียกชน
ตัวเองว่าชนชาวเขา (Highlander) พวกเขาใช้
ชีวิตแบบชาวเขาทั่วไป กล่าวคือยังชีพด้วยการ
พึ่งพาตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีการเลี้ยงสัตว์ วัว
แพะ แกะ ปลูกสร้างบ้านเรือนอาศัยอยู่ห่างกัน
เป็นหย่อมๆ ถากถางบุกเบิกพื้นที่ป่าเพื่อเลี้ยง
สัตว์ ดังนั้นเมืองนี้จึงมี ขวาน เป็นสัญลักษณ์ ซึ่ง
สื่อให้เห็นถึง ความขยันขันแข็ง มุมนะอดทน
และขณะเดียวกันขวานยังมีไว้สำหรับป้องกัน
สัตว์ป่าที่จะมากัดกินสัตว์เลี้ยงและพืชไร่ของพวกเขา
เขารวมถึงการใช้เพื่อป้องกันศัตรูผู้บุกรุกอาณา
เขตของตนอีกด้วย

Matylda ไกด์ประจำคณะเราที่กำลังจะ
เป็นเจ้าสาวในเร็ววันขยายความเพิ่มเติมให้ฟังว่า
แม้ทุกวันนี้บ้านเมืองได้พัฒนาไปมากแล้ว ขวาน
ไม่มีความจำเป็นอีกต่อไปแต่บ้านทุกหลังใน
Zakopane ก็ยังคงมีขวานติดประจำบ้านไว้
วัตถุประสงค์อาจเปลี่ยนไปบ้าง เช่น เพื่อการ
ประดับตกแต่งห้องรับแขก เพื่อการใช้งาน
เล็กๆน้อยๆ ครอบครัวยุคใหม่ที่สามีไม่เห็นคุณค่า
ภรรยา ก็จะจัดหาเอาไว้ เพราะผู้หญิงที่เพิ่มคิด
เกี่ยวกับขวานเพิ่มมาอีกข้อหนึ่งว่า ขวานช่วย
สร้างความสมานฉันท์ในครอบครัว กล่าวคือยาม
ใดที่สามีไปประพฤติตัวนอกกริตนอกกรอยก็จะมี
ภรรยาและขวานที่ฝักฝักเป็นเครื่องคอย
เตือนสติ

ในระหว่างเทศกาลงานแสดงศิลปะและ
วัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติที่ Zakopane กลุ่ม
นักแสดงพื้นบ้านของที่นี่ได้มาสอนพวกเราให้รู้จัก
ท่วงท่าของการรำขวาน (Axe Dance) อันมี
ชื่อเสียงของพวกเขาคือ เป็นการแสดงที่
ประกอบด้วยผู้ชายล้วนๆ 6-8 คน เดินตามกัน
เป็นวงกลมทุกคนมีขวานอยู่ในมือ ท่วงท่าของ
การรำรำคล้ายกับจะบอกเราว่าสำหรับคนที่นี่
แล้วทุกความสำเร็จล้วนได้มาจากขวาน ช่างเป็น
การแลกเปลี่ยนศิลปะการแสดงระหว่างกันและ
กันอย่างอย่างครบถ้วนทั้งร้องและรำ

เทศกาล Zakopane Festival เป็นงาน
แสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่เก่าแก่ยาวนาน
ที่สุดแห่งหนึ่งในปีนี้ (2008) ครอบรอบครั้งที่ 40
รูปแบบการจัดงานอาจแตกต่างจากเทศกาลการ
แสดงพื้นบ้านที่อื่นๆ ทั้งนี้เพราะเทศกาลนี้เน้น

การประกวดการแสดงพื้นบ้านโดยมีคณะกรรมการและผู้ชมเป็นผู้ให้คะแนนดังนั้น การแสดงของแต่ละชาติทุกชุดทุกวันจึงขนมา ประชันกันอย่างเต็มที่เพื่อหน้าตาและชื่อเสียง ของประเทศและเพื่อรางวัลในวันสุดท้ายของการ แสดง นักแสดงไทยเราก็ช่วยย่นำเสนอชุดที่เป็น เอกลักษณ์และอลังการงานสร้าง ฝีมือลายมือมี เท่าให้รังดอกออกมาใช้หมดเปลือก เรามีโปรแกรม การแสดงทุกวันตลอดระยะเวลาแปดวันของการ มาอยู่ที่นี่ ด้วยความแปลกและแตกต่างทั้งเครื่อง แต่งกายและการแสดงจากของทางยุโรปเราจึง ได้รับความสนใจจากผู้ชมอย่างล้นหลามทุกครั้ง ทุกรอบ จนเราแอบฝันไว้ในใจลึกๆ ว่าในวัน สุดท้ายเราคงมีรางวัลใดรางวัลหนึ่งติดไม้ติดมือ กลับไปฝากคนทางเมืองไทยบ้าง

บรรยากาศโดยทั่วไปและผู้คนของ ไปแลนด์ เดือนสิงหาคมถือเป็นเวลาของการ พักผ่อนเช่นเดียวกับผู้คนในประเทศยุโรป ทั้งหมด วันที่อากาศแจ่มใสแสงแดดจ้าเขาต่าง พากันมาเล่นกีฬาทำกิจกรรมอยู่บริเวณลานโล่งๆ

และสวนสาธารณะกลางเมือง เล่นกีฬาและนอน อาบแดดคือกิจกรรมยอดฮิต กลางคืนออกมาดื่ม กินและชมการแสดง ประเทศที่มีฤดูกาลชัดเจน เช่นนี้การวางแผนใช้ชีวิตมักเป็นรูปแบบและดู เต็มที่เสมอ ทั้งที่ไปแลนด์เคยเป็นกลุ่มอดีต คอมมิวนิสต์มาอย่างยาวนานการเปิดกว้างทาง ความคิดของผู้คนยังไม่เทียบเท่ากลุ่มประเทศเสรี ประชาธิปไตยเช่นอีกหลายประเทศในยุโรป ตะวันตก บ่ายวันหนึ่งเรามีโปรแกรมการแสดงใน หมู่บ้านไม่ไกลจากเมืองมากนักเราออกเดินทาง

จากโรงแรมในตอนเที่ยงข้ามผ่านภูเขาสูงแล้วลูก
เล่าที่เราต่างประทับใจกับอากาศที่หนาวเหน็บ
และวิวทิวทัศน์สองข้างทางที่เป็นเนินหญ้าเขียว
ขจีสลับกับทิวสนภูเขา มีเรือนโรงนาและฝูงสัตว์
เลี้ยงจำพวก ม้า แพะ แกะ เป็นจุดพักสายตา
เป็นภาพพานอรามาวิวที่หลายคนใฝ่ฝันอยาก
เห็นเมื่อมาเยือนเมืองหนาว คราวนี้ได้มาสัมผัส
อย่างใกล้ชิดสมใจบรรดามีสและมีสเตอร์โฟโต้
ทั้งหลายที่ได้ถ่ายรูปไว้จนชุดเตอร์ร้อนผ่าว

เวทีการแสดงกลางแจ้งบริเวณลานกว้าง
ของสวนสาธารณะโดยทางเดินที่ใหญ่มากเป็นรูปโดม
แบบละครสัตว์ผู้ชมได้นับพันคน ด้านนอกเรียง
รายด้วยซุ้มขายอาหารและสินค้าพื้นเมืองของ
Zakopane และของที่ระลึกจากนักแสดง
ต่างชาติที่มาร่วมงาน เนื่องจากเวทีการแสดง
ตั้งอยู่กลางสวนสาธารณะดังนั้นผู้ชมจึงดูหนาวตา
ตั้งแต่เที่ยง ทั้งนี้เนื่องจากอากาศเย็นสบายเป็น
ใจทุกอย่างเลยดูผ่อนคลาย เสียงดนตรีเสียงพูด
คุยสรวลเสเฮฮาดังแว่วแผ่วมาจากทุกสารทิศ
บริเวณทางเดินเท้าในเมืองหรือสวนสาธารณะ
บางมุมถูกจับจองโดยกลุ่มนักดนตรีพเนจร จิตร
กรวาดภาพเหมือนและศิลปินอิสระ แต่ที่เรียก
ความสนใจหรือสร้างความตระหนกตกใจให้กับ
ผู้คนที่ผ่านไปมาได้มากคือนักแสดงอิสระที่บาง
รายลงทุนแต่งหน้าแต่งกายเหมือนกับปีศาจยีน
นิ่งไม่ไหวติงราวกับหุ่น นานๆ จึงกระโดดโลดเต้น
ขึ้นมาทีหนึ่ง บางรายแต่งกายเหมือนตัวตลกใน
ละครสัตว์ล้อเล่นกับเด็กๆ เราไม่ทราบเหมือนกัน
ว่าเขาทำไปเพื่ออะไรด้วยความชอบส่วนตัวหรือ
เพราะค่าตอบแทนแต่สิ่งที่เราเห็นคือความ

เพิลิดเพิลินของผู้คนที่ผ่านไปมาและรอยยิ้มที่
เป็นสุขของเด็กๆ

คืนวันที่ 28 สิงหาคม 2551 ขณะที่คณะ
ของพวกเราจำนวนหนึ่งรวม 6 คนต้องเดินทาง
กลับประเทศไทยตามภารกิจ คณะเจ้าภาพได้จัด
งานเลี้ยงสังสรรค์ขึ้นที่ Festival Club เพื่อให้
นักแสดงต่างชาติได้พบปะรื่นเริงกัน รูปแบบงาน
หาไม่มีพิธีต้องแต่อย่างใดไม่เราเพียงไปร่วมดื่มกิน
และเดินรำกับนักแสดงจากชาติอื่นและอีกครั้งใน
งานเลี้ยงอำลาคืนวันที่ 29 สิงหาคม ซึ่งเป็นวัน
สุดท้ายของงานหลังจากเสร็จสิ้นการแสดงของ
ทุกชาติคณะผู้จัดงานได้ดัดแปลงโดมการแสดง
เป็นพื้นที่ของการจัดงานเลี้ยง เวทีด้านหน้าถูกรื้อ
ออกจนเป็นลานโล่ง ที่นั่งของผู้ชมเปลี่ยนเป็นที่
นั่งของนักแสดง งานเลี้ยงอำลาเริ่มขึ้นในราวสาม
ทุ่ม กิจกรรมแรกคือ การประกวด Miss
Zakopane Festival ซึ่งได้คัดสาวงามตัวแทน
นักแสดงของแต่ละชาติเอาไว้แล้วเพื่อมาโชว์
ความสามารถในรอบสุดท้ายด้วยการให้แนะนำ
ตัวเองเป็นภาษาโปแลนด์ โชว์การเต้นรำกับคู่เต้น

ในสไตล์ของโปแลนด์ คณะแผนกการตัดสินใจ
มาจากผลโหวตของสื่อมวลชนและผู้ชมที่ได้
ดำเนินการมาก่อนหน้านี้แล้วบวกกับ

ความสามารถที่แสดงออกในวันนี้ สุดท้ายรางวัลนางงามประจำเทศกาลปีนตกเป็นของนักแสดงจากประเทศตุรกีด้วยคะแนนท่วมท้นเพราะมีกองเชียร์ล้นหลาม การประกวดรำขวาน (Axe Dance) ของชนพื้นเมืองที่นี่ก็สร้างความสนุกสนานครื้นเครงได้ไม่แพ้กัน นักแสดงชายล้วนของตุรกีก็คว่ำรางวัลนี้ไปอีกเช่นกัน ทุกกิจกรรมในพิธีปิดมุ่งเน้นความสนุกสนานมากกว่าผลการแข่งขัน ผลการประกวดหลายรายการถึงแม้จะไม่มีชื่อพวกเราเข้ารับรางวัลแต่พิธีปิดในวันนั้นก็เต็มไปด้วยเสียงหัวเราะ คลื่นนักแสดงแต่ละชาติจากอัมจันทร์จนถึงฟลอรีเดินรำเลือนไหลเข้าหากันโดยอัตโนมัติขดตัวต่อเนื่องด้วยชุดแต่งกายที่หลากหลายเปล่งสีฉูดฉาด เป็นภาพแห่งความประทับใจส่งท้ายก่อนลาจาก

คืนหนึ่งของคำคืนอำลาวันที่ 29 สิงหาคม พวกเราเหล่าคณะศิลปินพื้นบ้านไทยใจเกินร้อยที่บัดนี้มีเพียง 27 ชีวิต ได้ถูกขอร้องเดินทางอีกครั้งจากเมือง Zakopane มุ่งหน้าตะวันตกสู่ชายแดนเยอรมัน ไกด์บอกระยะทางประมาณ 400 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางราว 6 -7 ชั่วโมง ตอนเย็นวันนั้นแผนกเสบียงกรังของพวกเราได้จัดเตรียมอาหารไว้พร้อมสรรพสำหรับการเดินทางไกลอีกครั้ง รถบัสคันใหญ่สีขาวพาหนะนำพาเราห่อตะปิงลัดเลี้ยวไปบนไหล่เขาในเงาของแสงจันทร์นวลคืนเดือนเพ็ญจนใกล้สว่างจึงจอดแวะพักบริเวณ Rest Area ขนาดใหญ่ใกล้ๆ กับทางแยก แสงสว่างรำไรจากขอบฟ้าด้านทิศตะวันออกทำให้เรามองอะไรได้ถนัดถนี้มาก

ยิ่งขึ้นเห็นป้ายบอกระยะทางว่าอีกเพียง 150 กิโลเมตร เราก็จะถึงเมือง Zgorzelec หัวเมืองชายแดนของโปแลนด์ที่ติดกับเยอรมัน ผ่านพ้นจาก Rest Area มาได้ไม่นานในเลนส์อีกด้านเกิดอุบัติเหตุรถชนกันจอดขวางอยู่กลางถนนเป็นผลให้รถติดยาวเหยียดคาดคะเนด้วยสายตาไม่น่าจะต่ำกว่าห้ากิโลเมตร เราชี้ชวนกันดูแต่ไม่กล้าคิดต่อว่าหากปัญหานี้มาเกิดในเลนส์เราบ้างจะต้องเสียเวลาล่าช้ากว่าจะถึงที่นัดหมายสักกี่มากน้อยจะมีเรื่องสนุกอะไรให้แก้ไขกันอีก เพียงประมาณชั่วโหม่งกว่าๆ เราก็มาถึงพรมแดนเยอรมันตามเวลาที่นัดหมายกันไว้

เมือง Gorlitz คือเมืองหน้าด่านฝั่งเยอรมัน รถบัสนำพาพวกเราข้ามพรมแดนมาส่งถึงจุดนัดหมายในราวเก้าโมงเช้าตัวเมืองอยู่ห่างออกไปจากชายแดนราว 5 กิโลเมตร เราเห็นตึกรามบ้านช่องของเมือง Gorlitz ปรากฏเรียงรายอยู่บนเนินเขาเบื้องหน้า

บรรยากาศแห่งการอำลาเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งระหว่างพวกเรากับสองไกด์สาวผู้ดูแล Miss Matylda กับ Miss Cashia ที่คลุกคลีอยู่ร่วมกันมากกว่าสัปดาห์ เรากล่าวขอบคุณเพื่ออำลาและมอบของที่ระลึกเล็กๆ น้อยๆ กันที่หน้าด่านของสองประเทศ บรรยากาศเป็นไปด้วยความชื่นมื่น แฝงเศร้าสลดที่ต้องลาจาก แต่ทุกชีวิตคือการเดินทาง ทั้งเราและเขาต่างต้องเดินทางต่อไปเพื่อภารกิจใหม่ เราลาจากมาด้วยความชื่นชมที่ได้มาเห็นและได้มาร่วมงานในเทศกาลการแสดงศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีมาตรฐานสูงอีกแห่งหนึ่ง ประสบการณ์สี่สิบครั้งที่ผ่านมาเพาะบ่มให้

Zakopane Festival สร้างรูปแบบเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองขึ้นมาและสามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้จัดที่อื่นๆ ได้ เราทุกคนต่างทยอยกันรำลากับด้วยภาษาสากลคือ การสวมกอดพร้อมกันมอบของที่ระลึกให้ด้วยน้ำใจซึ่งเป็นเสน่ห์ของคนไทยทำเอาผู้มาส่งน้ำตาซึมเป็นภาพความประทับใจซาบซึ่งหัวสุดท้ายก่อนลาจากโปแลนด์

Germany (Berlin: 30 สิงหาคม -5 กันยายน 2551)

“ถึง “Berlin” ถิ่นคนไทยใจปลาบปลื้ม
ได้ด่ำดื่มอาหารไทยตั้งใจหมาย
วัดไทยให้ที่พักพิงอิงใจกาย
จวบวันตายไม่ลืมบุญคุณความดี”

เราตื่นตื่นเพลิดเพลินและเก็บเกี่ยวความทรงจำกับเมืองใหม่ชายแดน เมือง Gorlitz ของเยอรมันระหว่างรอรถมารับ เพลินชมทุ่งไร่ข้าวโพดบนเนินเขาสูงๆต่ำๆ ไกลออกไปในแนวนั้นเราเห็นกังหันลมขนาดใหญ่ปั่นสร้างพลังไฟฟ้าอยู่เรียงราย บนทางสองแพรกในใจให้คิดเปรียบเทียบไปถึงความต่างของสองดินแดนโปแลนด์กับเยอรมัน ในฝั่งโปแลนด์นั้นทั้งบ้านเรือนและผู้คนดูราบเรียบเปรียบได้กับอารมณ์แบบซึมเซาไม่ตื่นตัวคึกคัก ครั้นข้ามเขตมาในดินแดนของเยอรมันพลันรู้สึกได้ถึงอารมณ์ที่เต็มไปด้วยความรู้สึกเพราะบ้านเรือนเต็มไปด้วยสีส้มและการประดับประดาตกแต่ง พืชผลการเกษตรมีอยู่เต็มไร่นาไม่ถูกปล่อยทิ้งร้าง เด็กและผู้ใหญ่มารวมใจเล่นออกกำลังกายในสนามเด็กเล่นและสวนสาธารณะ คำถามหนึ่งผุดขึ้นในใจ

ว่าทำไมหรือเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างหรือว่าเพราะระบบการปกครอง เราคิดหาคำตอบไปในเส้นทางที่มุ่งหน้าสู่นครเบอร์ลิน เมืองหลวงของเยอรมัน ตามป้ายบอกระยะทางจาก Gorlitz 286 กิโลเมตร

การเดินทางใช้เวลาราวสามชั่วโมงครึ่งจึงมาถึงนครเบอร์ลินในเวลาบ่ายโมง เมื่อกราบรายงานตัวกับพระอาจารย์พยอมเจ้าอาวาสและทักทายกับบรรดาพี่น้องไทยในเบอร์ลินแล้วทุกคนต่างกรุณาพาเข้าไปใส่โต๊ะอาหารที่พี่น้องไทยจัดวางเตรียมไว้ต้อนรับ มีทั้งข้าว ข้าวเหนียว ส้มตำ ไก่ย่าง ลาบ แกง ขนมหวาน บนโต๊ะอาหารในมือนั้นเราจึงได้ยินเพียงเสียงจานและช้อนกระทบกันนานๆ ครั้งจึงจะมีเสียงคุยแทรกมาบ้าง ผ่านมาแล้วสองประเทศเวลา 20 กว่าวัน

อาหารไทยเป็นสิ่งที่ทุกคนโหยหามากที่สุดสำหรับเป้าหมายในการมาเบอร์ลินครั้งนี้เรามาเพียงเพื่อผ่านทางไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์ แต่ด้วยความเคารพและความคุ้นเคยกันเมื่อสองปีก่อน (พ.ศ. 2549) พวกเราบางส่วนเคยมาร่วมงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในงานทอดกฐินของวัดพุทธวิหารหนึ่งในสามวัดไทยในนครเบอร์ลิน ด้วยสายสัมพันธ์ดังกล่าวครั้งนี้พวก

เราจึงได้กลับมากราบรบกวนท่านพระอาจารย์พยอม สุทสฺสโน เจ้าอาวาสวัดพุทธวิหารและญาติโยมกลุ่มคนไทยที่นี่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเราได้รับความกรุณาด้วยดีเช่นเคยทั้งเรื่องที่พักและอาหารการกิน ไม่เพียงแค่นั้นแต่ตลอดระยะเวลา 6 วันของการมาพักอยู่ที่วัดพวกเรายังได้รับเกียรติจากพี่ๆ ญาติๆ เช่น พี่น้อยและคุณวิเชียรพาชมพาเที่ยวทัศนศึกษาานครเบอร์ลินเรียงได้ตั้งแต่แนะนำให้อู้จักกับพาหนะเดินทางในเมืองรถไฟใต้ดิน (U-Bahn) และรถไฟบนดิน (S-Bahn) สายต่างๆ กำแพงเบอร์ลินอนุสรณ์แห่งความเจ็บปวดของชาวเยอรมันสมัยสงครามโลกครั้งที่สองที่บัดนี้ถูกทุบทิ้งเหลือเพียงร่องรอยพระราชวัง Schloss Sanssoui เมือง Postdam พระราชวังชาร์ลอตเตนเบิร์ก เป็นต้น พี่ๆ พาพวกเราไปดูขึ้นมุดลงรถไฟใต้ดินบนดินวันหลังๆ พวกเราหลายคนพากันขึ้นลงต่อรถไฟไปกันเองอย่างคล่องแคล่วชำนาญ

วัดพุทธวิหารเป็นวัดไทยขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางศูนย์รวมใจของคนไทยในเยอรมัน ตั้งอยู่ที่ถนนสไตส์เคียร์เซเนอร์ วิทเทนา โรนิกเคนเตอร์ฟ กรุงเบอร์ลิน โดยการนำของเจ้าอาวาสท่านอาจารย์พยอมได้จัดกิจกรรมต่างๆ

ตลอดทั้งปีที่นอกเหนือจากกิจกรรมทางด้านศาสนา ได้แก่ การสอนภาษาไทย ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย การอบรมเยาวชน การวาดแผนไทย การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน การแปลหนังสือธรรมนุญชีวิตเป็นภาษาเยอรมัน ฯลฯ ด้วยความทุ่มเททั้งในงานด้านพระศาสนาและด้านสังคมในปี พ.ศ. 2551 ท่านจึงได้รับรางวัลเสาเสมาธรรมจักร สาขาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ จากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ด้วยความกรุณาของพระอาจารย์พยอมและน้ำใจดีของแม่ชีและพี่น้องไทยในเบอร์ลินพวกเราจึงขออาสาไปเปิดทำการแสดงที่ร้านอาหารไทยชื่อ Scorpion ตามคำเชิญชวนของเจ้าของร้านซึ่งได้ปรับแผนการโชว์อย่างรวดเร็วและประชาสัมพันธ์ทันด่วนด้วยการใส่ชื่อคณะของพวกเราเข้าไปในโปรแกรมการแสดงคืนวันที่ 3-4 กันยายน 2551 ลูกค้ายี่มาส่วนใหญ่เป็นคนไทยเราจึงมีโอกาสดำเนินการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานไทยให้พี่น้องคนไทยซึ่งส่วนใหญ่มีพื้นเพมาจากภาคอีสานได้ชม พวกเราจึงเสมือนตัวแทนที่นำข่าวมาบอกกล่าวกับเขา ศิลปิน

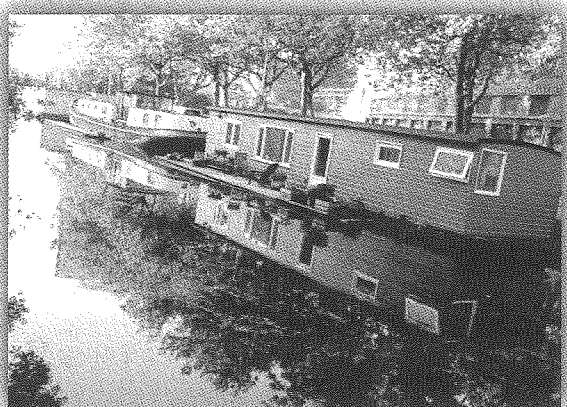
ทีมงานของพวกเราเข้าหักทลายพุดคุยส่งภาษากันอย่างใกล้ชิดจนได้ทั้งทิปและรายได้จากการขายโต๊ะซึ่งทางร้านยกให้ทั้งหมดเพื่อทำบุญร่วมกับพวกเราได้เงินมาทั้งสิ้น 919 ยูโร และเงินไทยอีกจำนวนหนึ่ง หากคิดเป็นเงินไทยคงอยู่ในราว 46,000 บาท เราทำบุญถวายวัดพุทธวิหารที่เอื้อเฟื้อที่พักและอาหารการกินให้กับพวกเราโดยทำพิธีมอบกันในตอนเช้ามีดของวันที่ 5 กันยายน ก่อนที่พวกเราจะออกเดินทางโดยรถบัสต่อไปยังประเทศเนเธอร์แลนด์นี่เป็นอีกครั้งหนึ่งที่เราได้ซาบซึ้งกับน้ำใจของคนไทยต่างแดน

Netherland (Amsterdam : 5-9 กันยายน 2552)

“เนเธอร์แลนด์แดนกังหันวันฟ้าใส
เทศกาลไทยเบ่งบานหวานหวังผล
ใช้ศิลปวัฒนธรรมไทยจูงใจคน
เชิญชวนชนเนเธอร์แลนด์เยือนแดนไทย”

จากนครเบอร์ลินเยอรมันเราเดินทางมาถึง Amsterdam ในราวสี่โมงเย็น เป็นอีกครั้งหนึ่งที่พวกเราเดินทางข้ามประเทศด้วยรถบัสก่อนหน้านี้เราเคยแต่เดินทางข้ามจังหวัด สองข้างทางจากเยอรมันสวยงามเป็นเช่นไรหาใครใส่ใจไม่ทุกคนมัวแต่หลับไหลเพราะเมื่อคืนที่ผ่านมาพวกเราไม่ได้นอนกันเลย เลิกจากงานแสดงพวกเราเก็บข้าวของและเดินทางต่อ มาถึง Amsterdam เราได้เห็นความแตกต่างดังที่เคยทราบมาว่าเนเธอร์แลนด์เป็นดินแดนที่อยู่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล คงจะใช่เพราะเราเห็นสายน้ำคุคลงมากมายพาดผ่านเมืองและทุ่งหญ้าที่ราบ

ลุ่ม ในลำคลองมีบ้านพักบนเรือล่องลอยอยู่หลายแห่งแต่ค่อนข้างเป็นระเบียบไม่ระเกะระกะ

อากาศสลับสับเปลี่ยนตลอดวันเดียวขมุกขมัวมีฝนเดียวแต่จ้ายากสำหรับการปรับตัวสำหรับคนที่ไม่คุ้นเคย ชาวเนเธอร์แลนด์เราเรียกกันว่าชาวดัช นิยมขี่จักรยานเวลาไปไหนมาไหนเราจึงพบเห็นเส้นทางสำหรับรถจักรยานและลานจอดจักรยานโดยเฉพาะ

การมาเยือนเนเธอร์แลนด์ในครั้งนี้พวกเราตามคำเชิญของสถานทูตไทยที่จัดงาน “เทศกาลไทย” ซึ่งเป็นเทศกาลประจำปี ปีนี้จัดขึ้น

ในระหว่างวันที่ 6-7 กันยายน 2551 มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมไทยให้ชาวเนเธอร์แลนด์ได้รับรู้ โดยจัดร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมคนไทยในเนเธอร์แลนด์ เราจึงไม่แปลกใจที่แต่ละ

ปีจะมีนักท่องเที่ยวจากเนเธอร์แลนด์มาเที่ยวเมืองไทยค่อนข้างมาก ส่วนหนึ่งคงเป็นผลมาจากความพยายามเช่นงานนี้ เราเข้าพักกันที่โรงแรม Okay Den Haag โรงแรมระดับธรรมดาแต่อยู่ใจกลางเมืองหลวงกรุงเฮก (ชาวเนเธอร์แลนด์เรียก Den Haag) เราทราบข้อมูล

ภายหลังว่าราคาปกติต่อคืนคือ 104 ยูโร ต่อห้อง เป็นมาตรฐานระดับค่าครองชีพของคนยุโรป เราคิดเปรียบไปว่าหากเป็นราคาระดับนี้ในเมืองไทยคงใกล้ๆ โรงแรมระดับห้าดาว การมาเยือนเมืองไทยของชาวยุโรปจึงเป็นทางเลือกเป็นเหตุผลที่ดีเพราะราคาไม่ได้แตกต่างกับการท่องเที่ยวอยู่ในประเทศของเขาเอง

วันที่ 6-7 กันยายน พวกเรามีกิจกรรมการแสดงกันเต็มวันที่ลานสาธารณะซึ่งทางสถานทูตไปเช่าไว้เพื่องานนี้โดยเฉพาะ นอกเหนือจากการแสดงบนเวทีของพวกเขาแล้วยังมีการออกร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารไทย การนวดแผนไทย การสาธิตการผลิตสินค้าต่างๆ ซึ่งเรียกร้องความสนใจจากผู้ชมได้มาก ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาเพียงสั้นๆ แต่พวกเราทุกคนต่างทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อไทยกันอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย การแสดงทุกชุดที่เตรียมมาถูก

นำมาใช้จนหมดสิ้นเพราะต้องเลี้ยงเวทีนานนับชั่วโมงๆ นางรำอ่อนล้า นักร้องเสียงแหบพร่าแต่พวกเราที่ภาคภูมิใจที่ได้มาช่วยเติมเต็มแต่งแต้มสีสันของงานเทศกาลไทยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เสร็จงานวันสุดท้ายทำทานทูตและทีมงานพาพวกเราไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมความงามคูคลองของเมือง Amsterdam แวะซื้อปิ้งร้านเพชรที่มีชื่อเสียงซึ่งพวกเราได้แค่เพียงมองผ่านตามด้วยงานเลี้ยงอำลาซึ่งจัดขึ้นในคืนวันที่ 8 กันยายน ที่บ้านพักของท่านเอกอัครราชทูต อาหารการกินเป็นเมนูอาหารไทยล้วนๆ นับจากตั้งแต่เยอรมันมาแล้วที่พวกเราต่างเริ่มทำน้ำหนักรอดูกันขึ้นมามากครั้งหนึ่งเพื่อปรับระดับให้คงเดิมก่อนที่จะเดินทางกลับไทยในตอนปลายของวันที่ 9 กันยายน 2551

เวลา 06.40 น. วันที่ 10 กันยายน 2551 เรามาถึงสนามบินสุวรรณภูมิโดยสวัสดิภาพกลับมาสู่อ้อมกอดของแผ่นดินแม่ วันนี้ทุกคนในคณะของพวกเราต่างแยกย้ายกายห่างกันไปทำภาระหน้าที่ของตน แต่ทุกครั้งที่ทวนนึกถึงสีสันแห่งแผ่นดินยุโรปกับการกิจในฐานะนักรบแห่งกองทัพวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยเมื่อวันวาน หัวใจรู้สึกพองโตและเป็นสุขทุกครั้ง